

Національна Молодіжна Рада України

Позиційний документ Національної молодіжної ради України “Гендерна рівність - молодіжна перспектива”

За даними ООН на даний час на планеті проживає близько 900 мільйонів дівчат-підлітків і молодих жінок - це найбільше покоління молодих жінок в історії людства.¹ Незважаючи на те, що молоді жінки становлять майже 1/7 населення планети, вони регулярно зазнають множинної дискримінації, маргіналізації та насильства на підставі своєї гендерної належності та віку.

Множинна дискримінація характеризується дискримінаційними діями більш ніж за однією ознакою. Так, в Україні множинної дискримінації зазнають молоді жінки, жінки з інвалідністю, ЛБТ-жінки (лесбійки, бісексуалки, трансгендерні жінки), представниці різних етнічних груп, молоді жінки, що мають дітей.

Молоді жінки в Україні частіше за громадянок розвинених країн стикаються зі структурною дискримінацією через патріархальний характер українського суспільства. Вік та стать, на думку населення, входять до основних ознак, за якими здійснюється дискримінація в Україні. 39,7% українців переконані, що найчастіше в країні дискримінують за віком, а 22% відносять до цих ознак стать. Також до найбільш поширених ознак увійшли: інвалідність (32,1%), сексуальна орієнтація (24,9%), стан здоров'я (24,8%). План подолання гендерної нерівності повинен враховувати і перетини між дискримінацією за перерахованими ознаками.² Множинна дискримінація характеризується дискримінаційними діями більш ніж за однією ознакою. Так, в Україні множинної дискримінації зазнають молоді жінки, жінки з інвалідністю, ЛБТ-жінки (лесбійки, бісексуалки, трансгендерні жінки), представниці різних етнічних груп, молоді жінки, що мають дітей. Серед багатьох викликів з якими стикаються молоді українки:

¹ “Facts Sheet: Youth and Gender Equality” - United Nations Development Program.

² Що українці знають і думають про права людини: оцінка змін (2016-2018) / Резюме дослідження [С. Колишко, М. Паращевін, В. Яворський]; під заг. ред. Т. Печончик. – Київ, 2018. – 96 с.

- Нерівна оплата праці. Згідно з інформацією Держстату, за 2015 рік розмір середньомісячної заробітної плати жінок на 25,1 % нижчий, ніж у чоловіків.³

- Гендерно зумовлене насильство. Близько 70% жінок починаючи з 15-ти років зазнавали певного виду насильства, 19% жінок зазнавали фізичного чи сексуального насильства;⁴

- Політичне виключення. Наразі в українському парламенті 20,3% жінок, однак ця цифра все ще не відповідає міжнародним стандартам. Навіть враховуючи те, що більшість українців підтримують заходи, спрямовані на посилення участі жінок у політиці, включаючи застосування квот, партії незначно збільшили кількість жінок у своїх партійних списках та серед кандидатів одномандатних виборчих округів, та лише 13 з 22 партій, що змагалися в загальнонаціональному виборчому окрузі, мали у своїх партійних списках щонайменше 30 відсотків жінок, які в багатьох випадках були розміщені в «непрохідних» частинах списків;⁵

- Стереотипне сприйняття. Жінки в українських засобах масової інформації часто зазнають об'єктивізації: їхнє зображення є сексуалізованим, і акцент часто робиться на їхній зовнішності, одязі та особистому житті, а не на їхніх ідеях, думках та знаннях.⁶

Україна постійно рухається у напрямку досягнення гендерної рівності, проте цього недостатньо. За нинішніх темпів змін знадобиться 50 років для досягнення паритету в політичній участі та 118 років для справжньої рівності в оплаті праці молодих жінок та чоловіків.⁷ Це аж ніяк не влаштовує молодих українок та українців, що розуміють необхідність досягнення гендерної рівності для сталого розвитку суспільства.

У зв'язку з цим Національна молодіжна рада України рекомендує відповідальним органам влади:

- Залучити представників молодіжних громадських організацій та спілок до аналізу прогностичних і програмних документів з питань гендерної

³ Дані наведені відповідно до Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року, що була затверджена Кабінетом міністрів України 5 квітня 2017 року.

⁴ Security and Justice in Ukraine 2018, OSCE-led Survey on Violence Against Women - Main Report 2019.

⁵ Гендерний аналіз політичного та виборчого процесу в Україні” - Міжнародна фундація виборчих систем, вересень 2019.

⁶ Дослідження ГО «Інститут масової інформації».

⁷ “Youth LEAP into gender equality” - United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women - UN Women.

рівності з урахуванням Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року згідно з Указом Президента №722/2019;⁸

- Ратифікувати Стамбульську конвенцію та розробити Національний план дій в рамках її імплементації;
- Розробити із залученням фахових молодіжних громадських організацій державну програму допомоги молодим дівчатам, які зазнають насильства або різноманітних видів дискримінації;
- Рекомендувати закладам освіти використовувати фемінітиви в рамках навчального процесу та при оформленні дипломів, сертифікатів, атестатів згідно нової редакції “Українського правопису”;⁹
- Розробити механізми для подання скарг щодо випадків дискримінації, особливо в закладах освіти, а також запровадити службові перевірки стосовно фактів дискримінації.

⁸ Указ президента України про №722/2019 “Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року”.

⁹ Н о в а р е д а к ц і я “ У к р а ї н с ь к о г о п р а в о п и с у ”.